

רבי יהודה הנשיא ועמי הארצות

1. בבלי נדרים מא עמוד ב

כי הוה גמיר רבי תלת עשרי אפי הילכתא, אגמריה לרבי חייא שבעה מנהון (ר' חייא למד שבעה נוסחים של המשנה מתוך השלושה עשר שהיו בידיו של רבי). לסוף חלש רבי, אהדר ר' חייא קמיה הנהו שבעה אפי דאגמריה, שיתא אזדו (רבי שכח את כל הנוסחים ור' חייא לימד אותו את השבעה שידע וששה נוסחים אבדו). הוה ההוא קצרא הוה שמיע ליה לרבי כדהוה גריס להו, אזל ר' חייא וגמר יתהון קמי קצרא, ואתא ואהדר יתהון קמי רבי. (הכובס של רבי שמע אותו גורס אותם) והוא לימד את ר' חייא את ששת הנוסחים שאבדו). כד הוה חזי ליה רבי לההוא קצרא, א"ל רבי: אתה עשית אותי ואת חייא. א"ד, הכי קא"ל: אתה עשית את חייא, וחייא עשה אותי

2. תלמוד בבלי מסכת כתובות דף קג עמוד ב

ההוא יומא דאשכבתיה דרבי, נפקא בת קלא ואמרה: כל דהוה באשכבתיה דרבי מזומן הוא לחיי העוה"ב. ההוא כובס כל יומא הוה אתי קמיה, ההוא יומא לא אתא, כיון דשמע הכי, סליק לאיגרא ונפל לארעא ומית, יצתה בת קול ואמרה: אף ההוא כובס מזומן הוא לחיי העולם הבא.

המספר 13

3. מדרש תנאים לספר דברים א, א

ויכתב משה את התורה הזאת ויתנה אל הכהנים בני לוי. וכי תורה אחת כתב, והלא שלוש עשרה תורות כתב - שתים עשרה לשנים עשר שבטים ואחת לשבטו שללוי, שאם ביקש אחד מן השבטים לעקור דבר אחד מן התורה יהא שבטו של לוי מוציא תורתו ומגיהה מתוכו? וכי אם כן מה תלמוד לומר 'אלה הדברים' אלא מלמד שהיו דברי תוכחות...

4. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כ עמוד א

אמר ליה רב פפא לאביי: מאי שנא ראשונים דאתרחיש להו ניסא, ומאי שנא אנן דלא מתרחיש לן ניסא? אי משום תנווי - בשני דרב יהודה כולי תנווי בנזיקין הוה, ואנן קא מתנינן שיתא סדרי! וכי הוה מטי רבי יהודה בעוקצין האשה שכובשת ירק בקדרה ואמרי לה זיתים שכבשן בטרפיהן טהורים אמר: הויות דרב ושמואל קא חזינא הכא, ואנן קא מתנינן בעוקצין תליסר מתיבתא! רש"י שם בתליסר מתיבתא - בשלש - עשרה פנים, יש בינינו משנה וברייתא של ששה סדרים, ומסכת עוקצין גם היא בשלש - עשרה פנים כגון משנת רבי ורבי חייא ומשנת בר קפרא ולוי ותנא דבי שמואל, והכי אמרינן במסכת נדרים (דף מ"א, א): רבי מתני הלכתא בשלש - עשרה פנים.

סיפורי כובסים

5. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף לח עמוד ב

אמר ליה ההוא מינא לרבי ישמעאל ברבי יוסי: כתיב כוה"ה המטיר על סדם ועל עמרה גפרית ואש מאת ה', מאתו מיבעי ליה! - אמר ליה ההוא כובס: שבקיה, אנא מהדרנא ליה, דכתיב כזויאמר למך לנשיו עדה וצלה שמען קולי נשי למך, נשיי מיבעי ליה! אלא: משתעי קרא הכי, הכא נמי - משתעי קרא הכי. - אמר ליה: מנא לך הא - מפירקיה דרבי מאיר שמיע לי. דאמר רבי יוחנן: כי הוה דריש רבי מאיר בפירקיה הוה דריש תילתא שמעתא, תילתא אגדתא, תילתא מתלי. ואמר רבי יוחנן: שלש מאות משלות שועלים היו לו לרבי מאיר, ואנו אין לנו אלא שלש:

6. בבא מציעא פכ עמוד א

... הביאוהו את ראב"ש (לביית המלך). והיה הולך ותופס גנבים.

שלח ליה רבי יהושע בן קרחה: חומץ בן יין. עד מתי אתה מוסר עמו של אלוקינו להריגה! שלח לו (ר' אלעזר ברבי שמעון לר' יהושע בן קרחה): קוצים אני מכלה מן הכרם.

שלח לו (ריב"ק לראב"ש): יבוא בעל הכרם (הקב"ה) ויכלה את קוציו.

יום אחד פגש את ראב"ש אותו הכובס. קראו (את ראב"ש) חומץ בן יין.

אמר (ראב"ש): מכך שחצוף כל כך משמע רשע הוא.

1

אמר להם (לעוזריו) תפסוהו!
תפסוהו.

לאחר שנחה דעתו (של ראב"ש) הלך אחריו לפדותו ולא הצליח.
קרא (ראב"ש) על הכובס "שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו"
תלוהו (את הכובס).

עמד (ראב"ש) תחת העמוד ובכה.

אמר ליה: רבי, אל ירע בעיניך, שהוא ובנו בעלו נערה מאורסה ביום הכיפורים.
הניח ידו על בני מעיו, אמר: שישו בני מעי. שישו! ומה ספיקות שלכם כך, ודאית שלכם על אחת כמה וכמה, מובטח
אני בכם שאין רימה ותולעה שולטת בכם.

7. תלמוד בבלי, מסכת ברכות דף כח, עמוד א (בתרגום לעברית).

...ואף רבן גמליאל לא מנע עצמו מבית המדרש אפילו שעה אחת.

בו ביום בא יהודה גר עמוני לפניהם בבית המדרש.

אמר להם: מה אני לבא בקהל?

אמר לו רבן גמליאל: אסור אתה לבוא בקהל.

אמר לו רבי הושע: מותר אתה לבוא בקהל.

אמר לו רבן גמליאל: והלא כבר נאמר: (דברים כג) לא יבא עמוני בקהל ה'!

אמר לו רבי הושע: וכי עמון ומואב במקומן הם יושבין? כבר עלה סנחריב מלך אשור ובלבל את כל האומות. שנאמר:
(ישעיהו י) ואסיר גבלות עמים ועתודותיהם שושתי ואוריד כביר יושבים. וכל דפריש- מרובא פריש .

אמר לו רבן גמליאל: והלא כבר נאמר: (ירמיהו מט) ואחרי כן אשיב שבות בני עמון נאם ה' וכבר שבו.

אמר לו רבי הושע: והלא כבר נאמר: (עמוס ט) ושבתי את שבות עמי ישראל- ועדיין לא שבו .

מיד התירוהו לבא בקהל.

אמר רבן גמליאל: הואיל וכך היה (שהוכחה דעתו של ר' יהושע) אלך ואפייסו לר' יהושע. כאשר בא לביתו (של ר')

יהושע), ראם לכותלי ביתו שמושחרים.

אמר לו: מכותלי ביתך אתה ניכר שפחמי אתה.

אמר לו: אוי לו לדור שאתה מפרנסו, שאי אתה יודע בצערן של תלמידי חכמים במה הם מתפרנסים ובמה הם ניזונים.

אמר לו: נעניתי לך, מחול לי!

לא השגיח בו ר' יהושע.

-עשה בשביל כבוד אבא!

התפייס רבי יהושע.

אמרו: מי ילך לאמר להם לחכמים (שהתפייסו)?

אמר להם אותו כובס: אני אלך.

שלח להם ר' יהושע לבית המדרש (ע"י הכובס): מי שלובש מעיל ילבש מעיל ומי שלא לובש מעיל יאמר למי שלובש
הסר מעילך ואני אלבשהו!

אמר להם ר' עקיבא לחכמים: טרקו את הדלתות שלא יבואו עבדיו של רבן גמליאל ויצערו את חכמינו.

אמר ר' יהושע: מוטב שאעמוד ואלך אני אצלם.

בבא, הקיש בדלת.

אמר לו רבי עקיבא: רבי יהושע, נתפייסת? כלום עשינו בשביל כבודך! למחר אני ואתה נשכים לפתחו.